

DRÁGASMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, csütörtök 1922. augusztus 10.

217. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lobach-palota)

A drágaság ellen

Már több, mint négy hete, hogy a drágaság előtörtte újból az európai országokat, több, mint négy hete, hogy a rendkívül éles és nagyarányú gazdasági válság kísérő jelenségei: a pénzdevalváció és az árkrízis pusztítja ismét a kapitalizmus szervezetét. Már több, mint négy hete, hogy a buza megkezdte az utat a drágaság Monte-veresse felé, hogy a faszpekuláció egyszerre duplájára verte föl a fa árát a kúphezetti piacokon, már több, mint négy hete, hogy számok után számok következnek gyors egymásutánban a boltok kirakataiban, egész hónapja van van már annak, hogy a panasz erősödik, a gond gyarapszik és a nyomoruság békéltelenkedik körülöttnk...

Már négy hete bent gázolunk ebben a drágasági anarchiában, ebben az újabb mekacs és vehemens hullámban és még mindig viharokat jelez a zürichi barométer, még mindig lankadatlan lendülettel haladunk a gazdasági zűllés lejtőjén. Még mindig szabadon dultak a kapitalizmus ösztönös erői és még mindig telenül várnak öbeteit kezeltek azok, akik ezt a romboló és veszedelmes krízist legalább enyhíthetnék hatáskörükben, lefokozhatnák és úkviddíhatnák. Mi jól tudjuk, hogy a gazdasági válságnak minden emberi energiát meghaladó okai vannak, immánens gazdasági okok, amelyek ellen nem lehet eredményesen fölvonultatni a társadalom hatalmi tényezőit. Mi jól tudjuk, hogy a drágaság nemzetközi jelenség, nemzetközi betegsége a kapitalizmusnak, amit nem lehet gyökeresen kigyógyítani semmiféle jószándékkal, sem lelkismeretes politikával. De tudjuk azt is, hogy a drágaság nagymértvű kiszélesítése, elmélyítése körül működnek olyan erők, amelyeket meg lehet fékezni, amelyeket pacifikálni lehet a drágaság háborújában. Tudjuk, hogy az államhatalomnak rendelkezésére állnak azok az eszközök, a melyekkel a gazdasági válság haszonélvezőit, a drágaság mesterseges felhajtóit, akik möhön és embertelenül garázdálkodnak a konjunkturák érdekében, letérje és megvédi velük szemben a nyomor amugy is nagy és reménytelen tömegeit. Az államhatalomnak, mely eddig telenül nézte a krízis romboló hatásait, ott van kezében a csendőri szuronya, a törvény paragrafusai, csak fel kell használnia a drágaság ellen, a drágaság megfékezésére és várjuk azt, hogy a hata om birtokában, az ország nyugalma és békeje érdekében szembe száll végre az állam a drágaság veszedelmével, gátakat épít ellene, mert e drá-

gaság néptömegeket érint, néptömegeket, akik érdekeire vigyázni az állam kötelessége. Kötelessége két okból: először, mert a drágaság gyöngíti polgárai egzisztenciális értékét, másodsor azért, mert a nyomoruságot kielezi és gyarapítja. A nyomoruság, a szegénység elégedetlenséget szül, lázadásra bujtogat, osztályharckat indít és forradalmi törekvések felé sodorja az éhező tömegeket. A rend ellen — békere háborút hoz!

Az államnak pedig az a legfőbb feladata, hogy őrizze a társadalom békéjét és jogrendjét. Ez a legfontosabb kötelessége, azért van ez a missziója. A rend és béke nevében kell tehát az államnak harcolni a drágaság ellen, mely a béke és rend legnagyobb ellensége. A rend és béke nevében kell gyorsan és energikusan beavatkozni az eseményekbe. A tétlenség súlyos mulasztást jelentene most, amit később nagy áldozatokkal tudna csak jóténni.

A Magyar Párt az ellenzéki pártok felé keres közeledést

A magyarság memorandumát nem adhatja át küldöttség a miniszterelnöknek — Harc a választójog kivívásáért — Rendezik a párt és a sajtó viszonyát — Nem mondták ki passzívítást

Szeptember nyolcadikára Sentára hívják össze a Magyar Párt nagygyűlését

A Magyar Párt suboticei intézőbizottsága a már megszervezett helyi alakulatok kiküldöttoinek részvételével szerdán délután tartotta meg nagy érdeklődéssel vártnak ülést. Ezen az ülésen döntöttek azokban az alapvető kérdésekben, melyek a legközelebbi jövőre a párt taktikáját megállapítják. Az ülésen az intézőbizottság suboticei tagjain kívül megjelentek Somborból Deák Ló dr., Sentáról Csette János dr., Horti János, Sőt Adam dr., Moholról Vida Péter, Adáról dr. Király János, Páncseveről Graber László dr., Csantavérről Békelly Károly dr., Sinkovics Ferenc, Der Vilmos, Varga Mihály, Debeljacsáról Kiss István, Topoláról Dubay József dr., Malihegyesről Kis József dr., Várady Imre dr. és Kardos Samu dr. kimentették magukat.

Sántha György dr. nyitotta meg az értekezletet.

A napirend első pontja a Magyar Párt memorandumának átadása volt. Dr. Nagy Ödön előadó ismerteti az előzményeket, amelyek a memorandum átadását eddig megakadályozták. A Magyar Párt a miniszterelnök felszólítására készítette el a memorandumot, amely az itt élő magyarság sérelmeit magában foglalja. Amikor azonban Graber László dr. Beogradban a miniszterelnökségen eljárt annak érdekében, hogy a Magyar Párt kiküldöttjei adhatják át a memorandumot a miniszterelnöknek, ott olyan fogadtatásban részesült, a

mellyel nem nyújt küldést arra, hogy a Magyar Párt vezetői közvetlenül adhatják át a memorandumot. Indítványozza tehát, hogy a kinyomtatott memorandumot a párt küldje el valamennyi miniszter, minden parlamenti képviselő és az ország valamennyi lapja részére és szeptember folyamán a párt kiküldöttjei az országos pártok vezetőivel személyesen ismertessék a memorandum tartalmát.

Deák Ló dr. (Sombor) indítványozza, hogy a Magyar Párt kiküldöttjei ne járjanak el az ügyben az országos pártok vezérének.

Graber László dr. (Pancevo) hozzájárul Deák javaslatához.

Vécsel Samu dr. (Subotica) kifejti, hogy a memorandum akcióját nem lehet postai expedíálással lezártnak tekinteni. Alkalmos időben szóval kell tenni a memorandumban foglalt sérelmeket azok előtt, akik az ügyek intézésére befolyással bírnak. A memorandum olyan vitális sérelmeket sorol fel, mint amilyen a szervezkedés megakadályozása. Amíg ez a sérelem nincs orvosolva, addig nem folytatható a Magyar Párt szervezésének munkája.

Nagy Ödön dr. fentartja indítványát. A magyar tömegeket — mondja beszédében — ni azzal tudtuk megnyerni a Magyar Párt részére, hogy a sérelmek orvoslását helyeztük küldetésbe. Ha elejtjük a memo-

randum ügyét, akkor elejtjük a magyarság bizalmát is.

Ezután az értekezlet elfogadja Nagy Ödön dr. eredeti indítványát. A napirend második pontja a párt adminisztrációjának megszerzése volt. Az értekezlet elfogadta dr. Székely Aronnak erre vonatkozó javaslatát.

Utána áttért az értekezlet a napirend harmadik pontjának,

a nagygyűlés megtartásának és a további szervezkedés kérdésének tárgyalására. Nagy Ödön dr. előadó ismerteti a Magyar Párt vezetőinek azon törekvését, amellyel a nagygyűlés mielőbbi összehívásán fáradoztak és azokat az akadályokat, amelyek miatt a nagygyűlés eddig nem volt megtartható. Eddig az volt a kívánság, hogy a nagygyűlést Subotican tartassák meg. De mivel a nagygyűlés mielőbbi megtartása fontosabb, mint a hely kérdése, és kilitás van arra, hogy Sentán akadálytalanul és zavartalanul meg lehet a nagygyűlést tartani, indítványozza, hogy

szeptember 8-ra Sentára hívják össze a Magyar Párt nagygyűlést, amelyen az egyes szervezetek kiküldöttjei után, a még nem szervezett községek magyar lakói pedig egyenként jelenjenek meg. Szükséges azonban, hogy a szervezetek munkáját, amely most főképpen a nyári mezőgazdasági munka miatt megakadt, sürgősen folytassák, hogy a nagygyűlés időpontjig megalakulhassanak azoknak a községeknek szervezetei is, amelyek eddig nincsenek még megszervezve.

Vécsel Samu dr. kifejezi azt a kívánságát, hogy biztosítsák a nagygyűlésen annak a magyarságnak a képviselete is, amely eddig külső akadályok miatt még nem volt megszervezhető.

Sántha György dr. elnök indítványozza, mondja ki az értekezlet, hogy

a megalakuló Magyar Párt az egész itélő magyarság politikai képviselete és az itélő magyarság akaratainak kifejezője legyen.

tekintet nélkül arra, hogy egyes községek szervezésének munkája be van-e már fejezve vagy sem.

Az értekezlet ezután elfogadja Nagy Ödön dr. és Sántha György dr. indítványát.

A napirend következő pontja

a választójogi harc folytatásának kérdése volt.

Graber László dr. hosszabb előadásban ismertette a választójogi novella meghozatalának előzményeit és azokat a törekvéseket, amelyek a nemzeti kisebbségeket a törvényi kifejezett rendelkezéseivel akadtk a választójogból kirekeszteni. Ismertette a törvény meghozatala következtében beállott jogi állapotot, kimutatta, hogy eme jogi helyzet mellett is minden után felül, hogy

az egyes szervezetek kiküldöttjei után, a még nem szervezett községek magyar lakói pedig egyenként jelenjenek meg. Szükséges azonban, hogy a szervezetek munkáját, amely most főképpen a nyári mezőgazdasági munka miatt megakadt, sürgősen folytassák, hogy a nagygyűlés időpontjig megalakulhassanak azoknak a községeknek szervezetei is, amelyek eddig nincsenek még megszervezve.

Vécsel Samu dr. kifejezi azt a kívánságát, hogy biztosítsák a nagygyűlésen annak a magyarságnak a képviselete is, amely eddig külső akadályok miatt még nem volt megszervezhető.

Sántha György dr. elnök indítványozza, mondja ki az értekezlet, hogy

a megalakuló Magyar Párt az egész itélő magyarság politikai képviselete és az itélő magyarság akaratainak kifejezője legyen.

tekintet nélkül arra, hogy egyes községek szervezésének munkája be van-e már fejezve vagy sem.

Az értekezlet ezután elfogadja Nagy Ödön dr. és Sántha György dr. indítványát.

A napirend következő pontja

a választójogi harc folytatásának kérdése volt.

Graber László dr. hosszabb előadásban ismertette a választójogi novella meghozatalának előzményeit és azokat a törekvéseket, amelyek a nemzeti kisebbségeket a törvényi kifejezett rendelkezéseivel akadtk a választójogból kirekeszteni. Ismertette a törvény meghozatala következtében beállott jogi állapotot, kimutatta, hogy eme jogi helyzet mellett is minden után felül, hogy

az egyes szervezetek kiküldöttjei után, a még nem szervezett községek magyar lakói pedig egyenként jelenjenek meg. Szükséges azonban, hogy a szervezetek munkáját, amely most főképpen a nyári mezőgazdasági munka miatt megakadt, sürgősen folytassák, hogy a nagygyűlés időpontjig megalakulhassanak azoknak a községeknek szervezetei is, amelyek eddig nincsenek még megszervezve.

Vécsel Samu dr. kifejezi azt a kívánságát, hogy biztosítsák a nagygyűlésen annak a magyarságnak a képviselete is, amely eddig külső akadályok miatt még nem volt megszervezhető.

Sántha György dr. elnök indítványozza, mondja ki az értekezlet, hogy

a megalakuló Magyar Párt az egész itélő magyarság politikai képviselete és az itélő magyarság akaratainak kifejezője legyen.

tekintet nélkül arra, hogy egyes községek szervezésének munkája be van-e már fejezve vagy sem.

nemzeti kisebbségeket lel kellett volna venni a választói névjegyzékbe. Kiemelte, hogy

Marinkovics Voja volt belügy-miniszter Jakšić Zsarkó dr. képviselő kérdésére kijelentette, hogy a választóügyi novella nem tűr meg olyan magyarázatot, hogy annak alapján a nemzeti kisebbségeket a névjegyzékből ki lehessen hagyni

és mégis eltűrte, hogy minisztériuma bizalmas utasításokkal éppen az ellenkező álláspontnak szerezzen érvényt.

Ismertette a felszólamlási eljárás egész menetét és kimutatta, hogy a magyar tömegeket ezzel az eljárással választói joghoz juttatni technikailag lehetetlen.

A törvény azon az állásponton van, hogy a választói jogosultságot hivatalból kell megállapítani és csak elnézések és tévedések reparálására gondolt. Akit hivatalból nem vettek fel a választói névjegyzékbe, annak a választói jogosultság minden előfeltételét közokirattal kell bizonyítani. Ezeknek az okiratoknak beszerzése a választók tizezreinek lehetetlen.

Éppen ezért nem javasolja azt, hogy a párt a tömeges felszólamlások beadását szervezze meg, mert ezzel csak a jogosultak egy kis részét juttatná választói joghoz, de a legjobb esetben is az így bereklamált választókkal semmiféle közjogi testületben nem juttathatna képviselőihez. Ezért a stralmas eredményért ennek a nagy sérelemnek súlyát nem szabad letempitani, végre is lehetetlen, hogy ez az állapot hazamosan tarthassa magát. Amde

a tömeges felszólamlások eszméinek eljuttatása nem jelent a választói jogosultság elközbizásában való megnyugvást, nem jelezheti a választójug kiívására megindult küzdelem beszűntetését.

A választói jogot majdnem mindenütt a aramenten kívüli tömegek vívták ki maguknak.

A kisebbségeknek a választói jog alkotmányos joga, csak a jog gyakorlásának utjából kell az akadályokat elhárítani.

Indítványozza, hogy

a magyar párt a parlamenti pártok vezetőinél kiküldöttéi útján terjessze elő azt a kérelmet, hogy a nemzeti kisebbségeknek a választói névjegyzékbe való felvételét még ebben az évben is hivatalból tartoznak kiigazítani és ez alkalommal felvenni mindazokat, akiket az opció joga megilleteti, de azal nem éleik és egyébként a törvényes előfeltételek birtokában vannak.

Ennek legegyszerűbb módja az, hogy a kerületi választások elhatalosításáról szóló törvényjavaslatba átmeneti rendelkezésként felvéteik olyan intézkedés, hogy a törvény életbeléptetésétől számított rövid időn belül a névjegyzéket összeállító hatóságok a a névjegyzéket már ebben az évben is hivatalból tartoznak kiigazítani és ez alkalommal felvenni mindazokat, akiket az opció joga megilleteti, de azal nem éleik és egyébként a törvényes előfeltételek birtokában vannak.

Gráber dr. előterjesztését az értekezlet egyhangulag magáévá tette.

Uj taktika

Azután a párt jelenlegi helyzetét és a követendő eljárást vitatta meg az értekezlet. Egyhangulag az a vélemény alakult ki, hogy

a párt a kormánytól hasztalanul várja jogos és alkotmányos kívánásainak teljesítését.

Az a mi a választói jog körül a

nemzetiségi kisebbségekkel megtörtént,

elhervasztotta azokat a reményeket, amelyeket a párt Pasics miniszterelnök kijelentéséhez fűzött.

A kisebbségi kérdés hivatásait ez a kormány nem tartja sem szükségesnek, sem időszerűnek. Így a párt, mely nem akar passzivitásra menni, nem tehet egyebet, minthogy

a párt a kormányval szemben álló parlamenti pártokat igyekszik a nemzeti kisebbségek jogainak parlamenti védelmére megmozdítani.

Ennek a kérdésnek tárgyalása során Deák Leó dr. a zombori pártszervezet megbízásából a következőket terjeszti elő:

A sombori szervezet azon az állásponton van, hogy

a Magyar Párt tartózkodjék minden politikai aktivitástól s helyezkedjék a passzivitás álláspontjára.

Az eddigi sérelmeken túl a választók összeírásánál tapasztalt sérelem indokolja ezt az állásfoglalást. Az itt élő magyarságnak csak egy százeleke jutott politikai jogokhoz, nem szabad most se kifelé, se befelé azt a látszatot keltetni, hogy ez a töredékes jogkiterjesztés az itt élő egész magyarságot politikai jogokhoz juttatta. Ez az egy százeleki magyarság nem gyakorolhatja az egész magyarországi jogát s véletlenül vagy különös kedvezésből neki juttatott jogának gyakorlásával nem győngítheti ennek a jogtalanságnak morális súlyát. Már csak azért is szükség van a passzivitás kimondására, hogy ezáltal a jogokhoz juttatott százelek visszatartjuk annak a jognak egykorlásától, amit százeleki megtagadnak.

Ujabb kiutasításokkal fenyeget az állampolgárságról szóló rendelet

Teljes bizonytalanság az állampolgárság megszerzése körül

Az opciós határidő lejártával az érdekeltek érthető izgalommal várják most már a készülő állampolgársági rendelet intézkedéseit, amelyeket egyes már nyilvánosságra hozott részletek ellenére is még teljes homály fed. Egyszer már írtunk arról, hogy ezt a nagyon fontos új rendeletet milyen rémhírek előzik meg és ezek a közvélemény izgatására főként alkalmas hírek nem hogy enyhültek volna, hanem mind élesebb formában kezdenek átmenni a köztudathoz.

Meg kell állapítani azt, hogy ezek a bizonyos oldalról teljesen átlátszó tendenciával terjesztett rémhírek nem érdemelnek semmi hitelt és az érdekelteknek nem szabad minden ilyen hírt ellenőrzés nélkül elfogadniuk, annál kevésbé, mert hiszen az állampolgárság megszerzését szabályozó rendeletet csak most készült elő, viszont azonban szükséges volna, hogyha a közvélemény megnyugtatóra meliből nyilvánosságra hoznák, hogy milyen feltételekhez lesz kötve az SHS állampolgárság megszerzése.

Igen tekintélyes azoknak a száma, akiknek nem volt joguk az optálásra, miután még nem szerették meg az itteni illetőséget, viszont azonban mégis meg akarják szerezni az SHS állampolgárságot és itt akarnak maradni ezen a területen. Érthető, hogy azok, akik má bizonytalanságban élnek, fogékonyak

A passzivitásnak logikus következménye az, hogy

a Magyar Párt ne lartsa meg tervezeti naggyűlést sem s a kormányzópártok képviselőivel se keresse egyelőre a további tárgyalásokat.

Mindaddig maradjon a magyarság passzivitásban, míg azok a sérelmek nincsenek orvosolva, melyek a passzivitás kimondására kényszerítettek.

Csetle János dr. (Senta) nem fogadja el Deák Leó javaslatát. A passzivitás kimondására csak annak a kormánynak teszünk szívesseget, mely tőlünk megtagadta az alkotmány jogait is. A passzivitás álláspontjára helyezkedhetünk akkor is, ha az ellenzék támogatásával sem sikerül kiharcolni leglényegesebb sérelmeink orvoslását.

Gráber László dr. szerint az értekezlet nincs jogosítva arra, hogy ebben az alapvető kérdésben a magyarság nevében döntsön. Előbb meg kell alkotni az itt élő egész magyarság politikai szervezetét s evégből meg kell tartani a naggyűlést. Ha meg lesz a magyarországi lojalis képviselő, az lesz jogosított ebben a nagy horderejű kérdésben dönteni.

Az értekezlet nem tette magáévá Deák Leó dr. indítványát.

Ezután Nagy Ödön dr. javaslatára elhatározta az értekezlet, hogy a Magyar Párt és a magyar sejtő egymás közti viszonyának rendezésére bizottságot küld ki, melybe Gráber László dr. javaslatára valamennyi vajdasági magyar lap képviselőjét meghívják.

Sánha György dr. elnök meglepő tavakkal zárta be a mindvégig átvit tárgyalást.

Tanulnak a tanítók

A magyar tanítók szerb kurzusa

A subotici magyar tanítók maguk jószántából kurzust nyitottak, napi négy óras kurzust a polgári fiúiskolában, amelynek vezetői Mikics Alexander tanfelügyelő, Penavin Velimir gimnáziumi tanár és Radesin Szvetozár iskolaigazgató.

A kurzust a maguk jószántából, apró garasokat összetéve rendezik a subotici magyar tanítók, tisztán azért, hogy a januári vizsgákat sikeresen letehessek. Nagy áldozatkészséget, ehhez az országhoz való becsületos lojalitást jelent ez a magyar tanítók részéről.

Nagy áldozatkészséget, mert saját filléreikből fedezik a tanfolyam költségeit, a három előadó honoráriumát, ami ugyan nem nagy összeg, (az előadók jóformán szivességből tanítják kollégáikat), de egy fixfizetéses tanítónak sok mindenről való lemondással jár ez az olcsó privát kurzus is, amelyen szerb nyelvből, irodalomból, történelemből és földrajzból készülnek el a hivatalos examenre.

Közel hatvanan látogatják naponta a tanfolyamot, szorgalmasan mint jóvaló diákokgyerekek. Pontosan reggel hétkor összejönnek a polgári fiúiskola tornateremben és egész tizenegyig hallgatják az előadókat. Csupa ambíció, türelem valamennyi. Csöndben diákos komolysággal írják jegyzeteiket, mindent szerbül, mert csak szerb nyelven folyik az előadás. Az ószhaju, pápaszemes tanítómesterek, a hamuszürke, finom arcu tanítónők, a nyíltszemű fiatal lányok, akik csak nemrég gyárták el az iskolapadokat, most újra végigélik a diákelet örömeit, izgalmait és romantikáját. Titokban sugnak a szomszédnak, aki felelet közben bizonytalanul és határtalan lánpalázzal mondja el Dalmácia geográfiaját, mintha vizsgálóversét szavalná és lopva a jegyzet füzetből olvassák ki a leckét, ha az előadó véletlenül elfordul. Mindegyik arca kipirul leckemondáskor, kipirul a drukktól, amely elfolja őket is, akik pedig de sok gondon, bajon, küzdelmen és nehézségen keresztül jutottak újra az iskolapadokba. De itt a tornateremben, szemben a katedrával nem azok, akik a szomorú élet ezer martíriumát viselik bátran és őszintén, itt újra diákok kis diákok, akik egy szó miatt intenzív izgalmat éreznek és borzasztóan röstelkednek, ha beleszólnak valami hibába, amit az előadónak kell kijavítani. Pedig náluk nincs olyan szigorúság, mint az elemben, az előadó nagyon udvariasan kollega urnak és kolleganőnek szólítja őket s nem ir be szekundát, ha valaki rossz szul felel.

Már majdnem valamennyien tudnak beszélni szerbül, sokan már egészen folyékonyan felelnek a kérdésekre. Mikics Alexander, akit a kurzus hallgatói valóságos körülrajongnak, olyan szépen és olyan közvetlen szeretetreméltósággal vezeti be őket a szerb nyelv és irodalomtörténet ismereteibe, büszke is tanítványaira: — Nagyon meggyok előgedve a tanfolyam eredményével. Szinte

páratlan az a szorgalom, amelyvel idős kaptársaim tanulnak. Most már ugyszólva mindegyik túl van a kezdés nehézségein. Nagyon természetes, hogy idős embereknek sokkal fáradsóbb a tanulás, mint a fiataloknak, de mondhatom, az öregebbek is kitűnő előmenetelt értek már eddig is el...

A kurzus előadóinak különben az a tervük, hogy az előadásokról készült jegyzeteket könyv alakban ki fogják nyomtatni, hogy megkönnyítsék azok számára a januári vizsgára való készülést, akik nem hallgathatnak kurzusokat.

Az osztrák szocialisták Castiglioni Camillo kiutasítását követelik

Az osztrák kormány a végsőkig leromlott osztrák korona szanálására — mint több ízben megírtuk — szeptember 15-én önálló osztrák állami jegybankot létesít, amelynek alapitókijűti: százmillió svájci frankot a bécsi bankok adják össze a birtokukban lévő külföldi valutákból. A kormány a magánbankárokat is felszólította, hogy vegyenek részt az alapítóke jegyzésében. Felszólította többek között Castiglioni is, aki — mint a bécsi szocialista párt lapja írja — koreken kijelentette, hogy magánember és semmi oka sincs arra, hogy jobban pártolja a jegybank alapítását, mint bármilyen más, Ausztriában élő magánember.

Az osztrák szocialisták emiatt ma éles támadást intéztek Castiglioni ellen, akiről többek között a következőket írják:

— Castiglioni Camillo a háború kiörésekor meglehetősen szegény ember volt. Igazoltója volt az Osztrák-Amerikai Gummigyárnak, melynek szolgálatát nagy hirtelenséggel kellett elhagynia. Ma pedig szakértő legálabb nyolcvanmillió svájci frankra bicsküllik a vagyonát, tehát olyan összegre, amely osztrák koronákban igazán csak csillagászati számokban volna kifejezhető. És mégis, ez az ember visszautasítja azt, hogy résztvegyen egy olyan akcióban, amelyről legalább a pénzügyminisztérium felteheti, hogy hozzájárulhat Ausztria megmentéséhez.

E viselkedéssel szemben fel kell vetnünk azt a kérdést, vajon a pénzügyminisztérium megtette-e mindent, amit ilyen esetben megtenni kötelesség? Vajjon befizették-e a vizsgálatot arra nézve, hogy milyen módon jutott Castiglioni negyvennyolc hónap alatti nyolcvanmillió aranyfrankhoz? Befizette-e hatvan százalék adóját, amellyel a legnagyobb jövedelmek meg vannak róva? Befizette-e a vagyonadóit vagyonának értékehez képest? A pénzügyminisztérium utánajárt-e az összes rendelkezésre álló eszközökkel, hogy vajon Castiglioni ur sohase lépte-e át a deviza-rendeletet? Van egy határozománya — írja a Vorwärts — amely halószerzőknek megadja azt a jogot, hogy az alkalmatlan idegeneknek megtűtsa a tartózkodást Ausztria területén. Ha a parlament összeül, az első kérdés, amelyet a kormányhoz kell intézni, az lesz, milyen adókat fizet Castiglioni az államnak és miért szabad az alkalmatlan idegennek még mindig ut utérkednie? Meg kell végre kérdezni a kormányt, hogy Castiglioni ur tevékenységének véget vessen?

... Ez a cikk Németben igen nagy feltűnést kellett.

Castiglioni neve a nemzetközi pénzügyben olyan jelentékeny, hogy szinte internacionális érdekessége lenne, ha Bérsből kiutasítanak ezt a hirtelen gazdagodott embert.

A Facta-kabinet és Jugoszlávia

— Az új olasz kormány bukását várják —

Az olasz belpolitika eseményei közelről érintik a jugoszláv belpolitikát is. Egyrészt a számtalan érdekesség, amely a két állam között különösen az Adrián és Albániában fennáll, másrészt a még mindig végrehajthatatlan rapallói szerződés igazolja azt a nagy érdeklődést, amellyel Beogradban az olasz politika fázisaira tekintenek.

Beogradban általában szimpátiával fogadják a Facta-kormányt. Ugy vélekednek, hogy az új kormány nem fog nagyobb nehézségeket gördíteni a rapallói szerződés realizálása elé, miután a még vitás kérdésekben amugy sincsenek elvi ellentétek a két ország között. A rapallói szerződés végrehajtására vonatkozó meg egyeztet eddig azért nem írták alá, mert az okirat szövegezése tekintetében vannak ellentétek.

A dalmáciai kisebbségek kérdésében eddig a két ország külügyi hivatala nem tudott közös platformot találni, ismerve azonban Factának ebben a kérdésben vallott felfogását, Beogradban biztosra veszik, hogy az abbáziai találkozó ezeket a kérdéseket is véglegesen lehet majd.

A kedvező auspiciumok által keltett jó hangulatot erősen befolyásolja az a Rómából érkező hírek, amelyek szerint az új olasz kabinet igen rövid életű lesz. Ugy hírlik, hogy a szocialisták már a parlament megnyitása napján a fascista zavargások miatt kivonulnak az ülésteremből, így Factát leszavazza az ellenzék, a mely az elmúlt napok eseményeiért a kormányt teszi felelőssé, mert a döntő napokban gyengének mutatkozott.

A kisebbségek ügye a londoni konferencia előtt

— A Népszövetség nem használta fel befolyását —

London. A Poincaré által tegnap előterjesztett javaslatot a konferencia tíz pénzügyi szakértőjéből alakult bizottság sir Horne angol kincstári kancellár elnökléte alatt ma délelőtt tárgyalás alá vette. Jelentésével holnapra készül el.

A délutáni ülésen sir Dickinson a nemzeti kisebbségek kérdésében szólalt fel. Kijelentette, hogy a kisebbségek helyzete a békeszerződés köyfjánt felte néhezű vált. Számos panasz érkezett igazságtalanságok, sőt kegyetlenségek

miatt. Kitént, hogy azok a szerződések, amelyeknek a kisebbségeket meg kellett volna védeniük, nem bírták azokat az igazságtalanságoktól megóvni. A népszövetség, melynek védelme alá helyezték a kisebbségeket, aligha használta befolyását. A konferencia csak kötelességét teljesíti akkor, ha a figyelmet a fennálló nehézségekre irányítja és ezért a konferencia tagjai felszólítja arra, hogy minden tőlük telhető tegyenek meg arra, hogy ezeket a viszályokat megszüntessék.

A választókerületek beosztása

— A vajdaság 34 képviselőt választ —

A választásokat előkészítő állami bizottság kedden dr. Ribar elnökléte alatt ülést tartott, melyen a választókerületek beosztását állították össze. A képviselői választásáról szóló törvény értelmében minden 40,000 lakosra egy képviselő választandó. A bizottság ezt az elvet tartotta szem előtt munkájánál, a számítás alapját pedig az 1910. évi népszámlálási statisztikák szolgáltatták. Ez a körülmény természetesen sok esetben igazságtalanságokra vezet, főleg a városok rovására, mert hiszen a lefolyt 12 esztendő alatt nagyrányú eitoldódások észlelhetők a lakosság számában, különösen a nagyobb városok népessége szaporodott.

A bizottság a népszámlálási adatok szerint megállapította, hogy a képviselőháznak 313 tagja lesz a választókerületek számát 56-ban dlapította meg.

Az ország különböző területeire a következőképp osztlik meg a kerületek és a választandó képviselők száma:

- Szerbia 29 kerület, 112 képviselő;
- Bosznia-Hercegovina 6 kerület 48 képviselő;
- Horvát-Szlavonország 8 kerület 66 képviselő;
- Szlovénia 2 kerület 25 képviselő;
- Dalmácia 2 kerület 11 képviselő;
- Montenegró 1 kerület 1 képviselő;
- Vajdaság 5 kerület 34 képviselő;
- Beograd városa 1 kerület 2 képviselő;

Zagreb városa 1 kerület 2 képviselő;

Ljubljana városa 1 kerület 1 képviselő.

A Vajdaság a következő öt kerületre osztlik:

1. A velikiškundai és velikiškoscekeri törvényszék területe 271,258 lakossal hét képviselőt választ.
2. A pancsevo-belacrkvai törvényszék területe 313,799 lakossal nyolc képviselőt választ.
3. A subotica törvényszék területe 233,647 lakossal hat képviselőt választ.
4. A novisadi törvényszék területe 242,991 lakossal hat képviselőt választ.
5. A sombori törvényszék területe és Baranya 282,634 lakossal hét képviselőt választ.

A választások, mint ismeretes, a kerületeken belül járásokként fognak lefolyni. Amely közigazgatási járásban több lakos van, mint a mennyi egy képviselő választásához szükséges, azokat a bizottság választási járásokra osztotta fel. A Vajdaságban csak egyetlen esetben volt erre szükség: Subotica városánál, melyet két választói járásra osztottak. Az elsőbe a város I. II. és III. köre, a másodikba a város többi részei tartoznak.

Ezt a beosztást, miután a törvény az állami bizottságot felhatalommal ruházta fel a kerületi beosztást illetően, véglegesen kell tekinteni és csak a legközelebbi országos nép-

számlálás utánra várható a valódi helyzetnek megfelelő felosztása. Valószínűleg csak a gyors munka a magyarázata annak, hogy a bizottság nem vette figyelembe a legutóbbi években az ország sok részén meglehetősen hitelesen végrehajtott új népszámlálási adatokat.

Caillaux és Vanderlip a világgazdaság jövőjéről

Mialatt Poincaré mindent elkövet, hogy a békeszerződések által teremtett állapotokat fontartsa, mind nagyobb erővel tör magának utat az a fölfogás, hogy a békeszerződésnek revizió alá kell menni, mert különben Európa teljes összeomlása elkerülhetetlen.

Angolország érzi leginkább a mai európai állapotok tarthatatlanságát. A közép-európai országok pénzének elértéktelenedése miatt elvesztette egykori európai üzletfelicit, elvesztette majdnem teljesen régi kontinentális piacát.

Most francia részről emelte föl szavát a békeszerződések ellen Caillaux, Franciaország egykori pénzügyminisztere. Caillaux, aki a habory folyamán sem csinált titkot pacifista érzelmeiből, csak önmagához maradt következetes, amikön a békeszerződésekét kárhoztatja. Könyvében, amely *Ou va la France? O va l'Europe* címen nemrégiben hagyta el a francia sajtót, kifejti, hogy a földrajzilag és államiilag zárt területeknek gazdasági széttagolása csak a nagyipar nemzetközi koncentriennek létrejövétét segíti elő. Célszerűbb volna nagyobb fölvívőképességi gazdasági területek fömaradásra, amelyekben belül biztosítandó a lehetőség szerint a szabad forgalmat. És ez volna a teljesítőképés és kivételre alkalmas ipar alapja. Az a törekvés, hogy minden országban egy lehetőleg sokoldalú ipart teremtsenek, csak a forgalmat megakadályozó védvámokra, azonkívül egyoldalú politikai nacionalizmusra vezetne, amelyek korlátoznák a termelőképességet. Az európai ügyeknek egyoldalú politikai szabályozása távolról sem kielégítő. A valóság az, hogy a növekvő kereslet és az elhelyezőképesség az ipari és mezőgazdasági termelést növeli. A föléldő árucseréhez azonban az országról országra való szabadforgalomnak helyreállítása szükséges. Caillaux, mint demokrata, az árak árának, előállításának és szállításának megkönyvítését követeli és ellene van azoknak a nézeteknek, hogy a kis területek szorult ipari üzemeknek szétetését arra kell töhászálni, hogy azokat rossz valutában kis összegre kéri összevásárolják.

Vanderlip bankár a *What next in Europe?* című könyvében a hadikiadások megszüntetését, a teljes leserződést kívánja, azonkívül az állami kiadásoknak a minimálisra való leszállítását. Végzetes hibának tartja, hogy a békeszerződések a régi gazdasági egységeket széthontották. Rámutat arra a katasztrófára, amely a papirpénzt szaporodásával folyton fenygetőbbé váltk és a javulás szerinte akkor fog bekövetkezni, ha Amerika segítségére jön Európának. Az amerikai segítségre azonban még nincsenek meg a lélektani feltételek. Európában ma oly erősek az önző, a szomszédos állam érdekeit figyelembe nem vevő nemzeti törekvések, hogy ezek, ha a közeljövőben nem enyhülnek, teljes anarchiát idézhettek elő.

JELENIK és PISZKER, NOVISAD
Izr. Btk. Bep. Reg. op. Dlet.
Ajánlja ujjonnan megnyilt
Térfidvatszóvet és bölösüruraktárát
versenyképes árakkal.

Városi gazdaság

a palicsi földműves iskolából

Amint emlékeztet, a suboticei városi tanács javaslatára a közgyűlés elhatározta a palicsi földművesiskola megszüntetését. A rég működő iskola felszámolását több ok tette szükségessé. Elsősorban is a palicsi földművesiskola legtöbb növendéke a múltban arról a területről került ki, amely a trianoni békeszerződésben megállapított határok szerint most Magyarországhoz tartozik és így ezek a növendékek szükségszerűleg távol maradtak a földművesiskolától. Az iskola részére rendelkezésre bocsátott föld túlnyomóan homokos és így nem megfelelő, mert a környékben másutt inkább agyagos a talaj, ami egész más megművelési módot igényel. Mindezeknek az okoknak alapján a március 30-iki közgyűlés elhatározta a palicsi földművesiskola megszüntetését.

Most érkezett vissza a városhoz a földművelésügyi minisztérium határozata, amely jóváhagyta a palicsi földművesiskola megszüntetését és elfogadta a közgyűlés indoklását is. A városi tanács szerdai ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és tárgyalt arról, hogy a most már végképp felszabaduló tekintélyes terület mire fordítsa.

A tanács hosszabb vita után úgy határozott, hogy a palicsi földművesiskola területén újabb városi gazdaságot létesít. A város eddigi gazdaságai ugyanis nagyon szűpen működnek és jövedelmeznek is a városnak. A rendőrség nagyszerűen vezetett kertgazdasága pedig a suboticei piacot annyi terméknyel látja el, hogy lényegesen hozzájárul az árak leszállításához is.

Ezeket a példákön felbuzdulva határozta most el a város újabb gazdaságot a palicsi földművesiskola tanára, Bem Lajos, fogja vezetni, felügyeletét dr. Hohmann Kálmán gazdasági tanácsos látja el. Szó van arról is, hogy ez a gazdaság szolgál majd idővel esetleg a városi tisztviselők természetbeni ellátására, amiről a drágaság folytonos emelkedése miatt legintébb többször volt szó.

Hogy az iskola rendelkezésére álló föld nagy része homokos, nem történt még végleges döntés az irányban, hogy mezőgazdaságot létesítsenek-e a területen vagy pedig szőlőgazdaságot. Subotica foglalkozik azzal a tervvel, hogy a várostól elszakadt szőlők helyett újabb szőlőgazdaságot létesít és nincs kizárva, hogy így a palicsi földművesiskola területén már meglévő szőlőbirtokot bővítsék ki.

S. H. S.—magyar gazdasági tárgyalások Pécsen

— Gazdasági közeledés a két ország között —

A magyar kormány üzgyzólván már az összes utódállamokkal vasut és forgalmi egyezményeket kötött a kölcsönös áruforgalom simább bonyolítása érdekében. Egyedül csak az SHS királyság felé nem találta meg eddig Magyarország a gazdasági közeledés útját, holott kereskedelmi érdekei egyenesen a Jugoszlávia felé való áruforgalomra utalják elsősorban.

Úgy a jugoszláv, mint a magyar kormány azonban, úgy látszik, most jobb belátásra jutott, mert amint Pécsről jelentik, a napokban az ottani Máv. üzemeltetés terében nagyfontosságú tárgyalás indult meg a Máv. és a jugoszláv vasutak közötti között. Ez a tárgyalás a részletkérdéseken kívül kiterjedt az

egész gazdasági forgalom lebonyolításának kérdésére is. A tárgyaláson a Máv. budapesti igazgatóságát, valamint a zagrebi vasuti igazgatóságot négy-négy kiküldött képviselte.

A tárgyalásnak azonfelül, hogy nagy elvi kérdésekben is sikerült megtalálni a közös alapot, az az eredménye is mutatkozik, hogy Jugoszlávia a nagyharsányi kőbánya terméskövét erősen igénybe akarja venni. A megegyezés szerint a nagyharsányi kőbányából augusztus 10-től számított husz nap alatt 520 vaggon terméskövet szállítanak le 15 tonnás vaggonokban a pélnonostori cukorgyárnak.

A tárgyalások után a bizottságok tagjai megtekintették a nagyharsányi üzemet.

Lloyd George és Poincaré összeütközött a londoni konferencián

— Olaszország, Belgium és Japán Lloyd George mellett —

A londoni konferencia első üléséről csak ma érkeznek a távirati jelentések. A hivatalos táviratok szerint a hétfő délelőtti és délutáni ülésen Poincaré tette meg előterjesztését. Választ Franciaország siralmas állapotát és azt a helyzetet, amelyet a németek moratóriumkérvénye eredményezett.

A francia miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Németország önmaga hibás a márká zuhanásában és ő maga az oka, hogy képtelen külföldi devizákat szerezni.

Mihelyt a jóválélti bizottság moratóriumot ad Németországnak, a szövetségeseknek ellenszolgáltatásként kiadás zálogokat kell követelniük,

mint a birodalom belső gazdálkodásának ellenőrzése, az állami üzemek kihasználása, az állami erők kitermelése, reszsedés az ipari társulatok jövedelmében stb.

Poincaré állandóan csak Franciaország háborus terheiről és szenvedéséről beszélt és hangsúlyozta, hogy ha Franciaország eymagában járt volna el, szigorúbb rendszabályokhoz nyult volna.

Hozzáfüzte még Poincaré, hogy ettől az alapelvtől nem tér el.

Lloyd George állott fel Poincaré után és válaszolt a francia kormányelnöknek. Emlékeztette, hogy nemcsak Franciaország szenvedett a há-

boruban, hanem valamennyi szövetséges. Felhívta Poincaré figyelmét Anglia és Olaszország veszteségeire, valamint Anglia adóterheire. Németország katonailag le van győzve, a porban felszök és a belső rendet is alig képes fenntartani Németország ezideig félmilliárd főt sterlinget fizetett és a garancia-bizottság jelentése szerint nem tanúsított rosszakaratot.

— Lényeges — folytatta Lloyd George — hogy a szövetségesek állampolgáriai a márká hirtelen zuhanását tekintelve vegyék.

Ezután a tanácskozás többi résztvevői szólaltak fel és végül úgy határozott, hogy bizottságot küldjenek ki Poincaré javaslatának megvizsgálására.

Párisból jelentik: Mint várható volt, a londoni konferencia összetüzéssel kezdődött. Poincaré, aki rögtön az első ülés megnyitása után szólásra emelkedett, részletezte programját s olyan messzire ment, hogy kijelentette, Franciaország szükség esetén visszaveszi cselekvési szabadságát Németországgal szemben. Valamennyi jelenlevő elesodálkozott ezen a heves támadáson és Lloyd George elég heves szavakkal válaszolt. Poincaré érezte, hogy túlmesszire ment és a délutáni ülésen mérsékelte, majdnem békítő hangon beszélt, míg az értekezlet többi tagja arra törekedett, hogy eloszlassa azt a nyomott légkört, amelyet a délelőtti incidens teremelt.

A szövetséges hatalmak Lloyd George mellett.

Londonból jelentik: Lloyd George-nak határozott és világos javaslata, hogy Németországnak moratóriumot engedélyezzenek, lehetővé teszi az átkentésit a konferencia résztvevőinek álláspontjáról. Lloyd George javaslata mellett nyilatkozott kifejezetten: Schanzer külügyminiszter, Olaszország nevében, Theunis miniszterelnök Belgium nevében és a japán nagykövet. Ez volt az oka annak, hogy Poincaré azzal a kijelentéssel kezdte beszédét, hogy ő maga ugyan ellene van a moratóriumnak, nem óhajt azonban a szövetségesek ellenőre cselekedni. Ezután a bevezetés után adta elő követeléseit, melyeket a moratórium engedélyezéséért felállított.

Anekdotalak

Írta: BAEDEKER

I.

Szép és jó könyvet hozott számomra tegnap a posta, csinos kiállítású, illusztrációkkal is ékes, elmés könyvet, amely elejétől végig vonzó, s egyszerre tanulságos és mulatságos. El is olvastam nyomban és egy turban, s hálából az élvezetért, amelyet nyújt nekem, írok róla és idejegyzem a teljes címét: »A Világirodalom anekdotakénes. Szerkeszték Lambrecht Kálmán és Varró István. Első kötet. Képlettel. A Világirodalom könyvkiadóvállalat kiadása. Budapest, 1922.

Nem ismerem a szerkesztőket, de azt látom és szívesen állapítom meg, hogy a dolgukat értik. Valószínűleg azt vallják, amit én is hiszek, hogy azt a kicsi műfajt, amelyet magyarul adomának s még magyarabban — mert érthetőbben — anekdotának hívnak, nem kell lebecsülni. Az adoma, ha finom és jellemző, nemcsak mulattat, de a kultúrtörténetet is gazdagítja s nagyon alkalmas arra, hogy a nagy embereket, akik máskülönbön a távolban lényelnek tőlünk, közel hozza hozzánk. Deák Ferenc talán azért tudott olyan közel férni a magyar lélekhez, mert igen sok jellemző adoma kergett róla közönségre, s mert ő maga a legbizuzó anekdoták legjobbjait elbeszélője volt. S amikor valamelyik képviselőtárs úgy nyilatkozott, hogy egy jó adoma többet ér egy rossz trónbeszédnél, aligha nem az ő pompás humorral előadott

anekdotájára gondolt. Az se lehetetlen, hogy a népszerűségét inkább köszönhette az adomázó kedvének és főleg a saját egyéniségre anekdotikus beállításának, mint a husvéti cikknek, vagy a felirati beszédének, amelyek inkább tekintélyt szereztek neki, mint népszerűséget.

Lambrecht és Varró urak, az előszavuk is elárulja, szeretettel fogtak hozzá a feladathoz, amelyet maguk előtt tettek, s ami mulattól eddig adtak — a kétségekívül sok kötetre tervezett mint első kötet — az biztató ígérte a jövőre nézve. Ez a munka, ha nagy arányokban folytatják és monumentálissá válik, bizonyval egyike lesz a magyar közönség legkedveltebb olvasmányainak, s a kötetektől érdekfeszítéssel fogják forgatni azok is, akik a jeles magyarokra vonatkozó apróságokra kíváncsiak, s azok is, akik a nagyvilág kiváló embereit jellemző anekdotákat óhajják megismerni.

A könyvet a szerkesztői Tóth Béla emlékének, a kitünő polihisztor szellemének ajánlották s az ő modorában szerkesztették. Tóth Béla a magyar anekdotakénesét dolgozta föl hat kötetben. Lambrecht és Varró a világ anekdotáit — persze csak a nagyon jókat és a kiválóan jellemzőket — óhajták összegyűjteni. A magyar faj különösen adomaképző, s a magyar ur különösen adomázó. Alig van jelenkényebb magyar politikus, író, művész, tudós, akiről ne beszélne több-kevesebb jellemző apróság. S ha ez érdekes vállalat megindítói mindazt a jót, ami kimaradt a Tóth Béla hat kötetéből, s mindazt, amit

ezen a téren e kötetek megjelenése óta a magyar géniusz produkált, ki akarják adni, akkor nemcsak kedvet és kitartást kívánok nekik a nagy munkához, de elegendő papírot is! Adja az Isten, hogy legyen nekik elég, de ha látom, hogy a programjukba fölvetették azt az egész nagy anekdotahalmazt, amely a művelt világ kiváló alakjainak az egyéniségéhez s a közés magánéletéhez fűződik, akkor igazán félek, hogy — baj lesz a papírossal . . .

Hogy hány kötetet készülnek adni ebből az óriás materiából, azt talán nek se tudják, mert az anyag folyton növekedni fog a kezükben s a kézirat egyre szaporodik majd az irószalakon. Egyelőre csak az első kötetet indították utnak, s az kedvező következtetést enged a következőkre, amelyeket türelmetlen érdeklődéssel fog mindenki várni, aki az elsőt átlapozta.

Tudósok, írók, művészek és állampolgáriai élet megvilágító s az egyéniségüket jellemző adomák töltik meg a kötetet, amely az első laptól az utolsóig — ami itt annyit jelent, hogy Voltaire-től Bánffy Dezsőig — mindvégig érdekes és mulatságos. A könyv egy kicsit, erről a két névről is láthatja az olvasó, egy kicsit túltarka és valamelyes rendszeri hiába keresne benne az ember, s ebben is hasonlatos a Tóth Béla máskülönbön igazán kiválóan becses anekdotakéneséhez, amelyben emberek és korok szélesen vannak össze-vissza dobálva, kuszálva. De ha a könyvben nincs is épp rendszer, az apróságok benne

mind jók, s abban különbözik a Hamlet beszédétől, hogy míg ez Polonius szerint »rúgt beszéd, de van benne rendszere, addig erről el lehet mondani, hogy »csupa okosság, bár nincs benne rendszer.

A szerzők elegendő tisztában vannak azzal, hogy mi az anekdota, s azzal is, hogy melyik a jó anekdota, s így melyik méltó arra, hogy könyvben, s éppen emlékszerű műben, megörökítést nyerjen. S itt inkább tehetünk az uraknak az a szemrehányást, hogy meglehetősen sok nagyon jellemző adomát kihagytak (vagy a későbbi kötetekre hagyták?), semmint azt, hogy bármint is besorozták volna, ami közlése nem volt méltó. A jó adoma fölkelle, hogy jellemző legyen. A cigányadoma akkor jó, ha a cigányokra, a zsidó anekdota, ha a zsidókra, s a Beethoven-anekdota, ha a Beethovenra jellemző. Bizonyosan tehetősebb lenne ez a gyűjtemény, ha azokat az anekdotászerű apróságokat is fölvehették, amelyek egyes nemzeteket, fajokat, népcsoportokat, foglalkozási ágakat (fogászokat, orvosokat, papokat, tanárokat, stb.) jellemzőnek, s különösen igen érdekes lenne egymás mellett látni azokat a jellemző adomákat, amelyeket egyik nép mond el a másikról s így egyes népcsoportokat ismeri meg a másiknak a megvilágításában, — de ebbe már a megvilágításban a papirközéppont! A igazán beleszóba a papirközéppont! A szerkesztők hát dícséretes mérséklettel megelégszenek azoknak az apró történelmeknek és nyilatkozatoknak az összegyűjtésével, amelyek a világtörténet jeleseknek, a világirodalom ki-

A salgótarjáni bányászsztrájk

Addig nem dolgoznak a munkások, míg a letartóztatott sztrájkvezetőket szabadon nem bocsájtják

A salgótarjáni bányászsztrájk ügyében még mindeddig nem történt fordulat. A bányamunkások tovább sztrájkolnak, dacára annak, hogy a hatóságok mindent elkövettek, hogy terrorral, megfélemlítéssel munkába állítsák őket. Az sem ingatta meg a bányászok sorait, hogy a csendőrség — mint ismeretes — a sztrájk vezetőit letartóztatta. A munkások kijelentették, hogy a csendőrség önkényes eljárása után új erővel állják a harcot és addig nem dolgoznak, míg a gazdasági követeléseiket nem teljesítik és míg a letartóztatott bányamunkásokat a csendőrség szabadon nem bocsájtja.

A salgótarjáni bányászok körülbelül 14 ezren azt követelik a bányai igazgatóságtól, hogy fizetéseiket ötven százalékkal emelje föl, mert a jelen-

legi bérekből megélni nem tudnak. Követelik ezenkívül a munkaidőnek leállítását nyolc órára. A magyar kormány intenciójára az igazgatóság ugyanis eddig nyolc óra helyett tizenkét órát dolgoztatott, ami túlságosan igénybe vette a rossz táplálkozás miatt legyöngült munkásokat. A memorandum azzal indokolták a munkaidő leállítását, hogy a munkanélkülieket ennek bevezetésével kenyerhez lehet juttatni.

A hatóságok terrorisztikus fellépése miatt a bányamunkások között nagy az elégedetlenség oly annyira, hogy megüzenték a bányai igazgatóságnak, hogy addig semmiféle tárgyalásba sem mennek bele, míg az elfogott tizenhat pártvezetősegi tagot és hetven bízalmi-ferfit szabadon nem bocsájtják.

Ellentét Csehszlovákia és Jugoszlávia közt

— Ki képviselje a kisantantot a Népliga tanácsában? —

A szeptember negyedikén Genfben összeülő Népliga több igen fontos kérdést tárgyalt. A meghívott államok külügyi hivatalaival már közölték az ülészak részletes programját.

A program szerepelnek a Népliga elnökének és alelnökének megválasztása, a Liga szervezeti szabályzatának megváltoztatása, azonkívül több pénzügyi, gazdasági, közlekedésügyi és egészségügyi kérdés. Naprendre tűzik a fegyverkezés korlátozásának kérdését is, valamint az ópium kereskedés, a leánykereskedés, a törökországi keresztény nők deportálásának, valamint az orosz menekültek ügyét is. A programon szerepel Magyarország a Népszövetségbe való főlvetelének kérdése is. A genfi ülésen állítják össze a négyes tanácsot is, ahol helyet kap a kisantant is.

Ebben az utóbbi kérdésben Csehszlovákia és Jugoszlávia kö-

zött ellentétek merültek föl, miután mindkét állam magának vindikálja ezt a jogot, hogy a négyes tanácsba kerülő diplomátát megnevezzék.

Jugoszlávia már régebben közölte Csehszlovákiával azt a kívánságát, hogy a négyes tanács tagja jugoszláv politikus legyen, erre, mint jól értesült körökben tudják, Csehszlovákia közölte az SHS. kormánnyal, hogy álláspontját nem osztja, sőt egy másik diplomáciai jegyzékben Csehszlovákia már formális javaslatot is tett Jugoszláviának egy cseh politikusnak a Népligába való jelölését illetőleg.

A kínos kérdés kiküszöbölésére Jugoszlávia valószüle feladja eredeti álláspontját és elfogadja a csehszlovák kormány jelöltjét. Erre vall az is, hogy a Novosti ma illetékes helyről szerzett információk alapján megcáfolja az a hirt, hogy a két állam közt ellentétek vannak.

tünőségeinek, az egyetemes művészet és az általános tudomány bajnokainak a jellemét revelálják, s azoknak emberi vonásait domborítják ki.

A szerkesztők e maguk által vont korlátok közt természetesen egészen szabadon mozognak, de még ott se válnak fecségek, hanem csak olyan adomákat közölnek, amelyek valóban jellemzők azokra, akikről szólnak. Hogy mit értek „jellemző” alatt, azt két nyilatkozattal óhajtom illusztrálni, amelyeket Liszt Ferencnek tulajdonítanak. Az egyik — az első — bár igen elmes mondás, éppen nem jellemző a különösen finomlelkű és jó szívű zongorakirályra, míg a másik a jelleméből folyik. A mi gyűjteményünk egyiket se közölte, pedig az első a szellemisége, a második a karakterisztikuma kedvéért helyet foglalhatna benne.

Egy előkelő párisi család szalonjában zongorázik valaki, s még nagyban játszik, amikor Liszt Ferenc lép be. Ez a nagy geniec szerénységével egylőre háttérben marad, de mikor a virtuóz a játkát befejezte, a házurnoje bemutatja őt Lisztnek, aki így szól hozzá:

— Uraságod művész?
— Igenis, kérem.
— És Liszt tovább kérdi:
— Festő?
Ismétlően nagyon szellemes ötlet és mondhatta volna Liszt Ferenc, aki a 19. század egyik legszelemesebb férfija volt, — de (bár a »Fíguro» közölte) nem mondta, mert sokkal jobb szívű volt, sem hogy egy vice kedv-

ért valakit érzékenyen megbántson.
A másik adoma egy zongorázó leányról szól, aki eljátszotta Liszt Ferenc előtt Beethoven valamelyik szonátáját, s aztán köröleg és kérdőleg tekintett rá, Liszt barátságos arccal így szólt:

— Kedves kisasszony, menjen férjhez!
Ez már — akár történt meg az eset, akár nem — jellemző a nagy szívű emberre, aki ebben az ártatlan formában adta tudára a tehetségtelen növendéknek, hogy nincs jövője a művészi pályán.

Lehet, hogy a szerkesztők ezt a két apróságot azért nem iktatták be a gyűjteményükbe, mert a közölt adatok autenticitására is súlyt vetnek. Ők — ami bizonyos tudományos lelkiismeretességre vall — majdnem mindegyik adomájuknak a forrását rámutatnak, s így a mulatató könyvnek némi hitelsejtelélt is adnak. Bár, ahogy én gondolom, ez egy általában nem elsőrendű követelménye a jó anekdotának. Ha az adoma igazán jellemző arra, akiről fellejegyzték, akkor az jó abban az esetben is, ha nincsen sokmányolva, s ha meg nem jellemző rá, akkor se jó, ha a káptalan. Vagy a közlegző bizonyítja a hitelsejét.

E könyvvel kapcsolatban — ha nem is épp róla — még írok egy cikket. Addig is szivesen ajánlom olvasásra mindenkinek, aki szereti a finom irodalmi eseményeket. Az ára rájegyveze. De bizonyosan megéri, mert nagyon mulatató.

Tengődő üzletek

Holt-szezonnak nevezik a kereskedő-világban a kánikula idejét és ha ez a megállapítás valaha helytálló volt, akkor ma ezerszeresen az. A meleg nyári napok kezdete óta a subotícai üzletek csak éppen hogy ellentézőnek és sok kereskedő a legszezeben bezárná üzletét a nyári szünet tartamára. Az idei holt szezonban ugyanis a kánikulai hőségén kívüli mélyrehatóbb gazdasági okai vannak.

Nagyon kevés kiváltságos egyéntől eltekintve, niksem vásárol ma. A közép- és munkásosztály csak a legkülönbözőbb, az életfeltelekhez nélkülözhetetlen dolgok vásárlását engedheti meg magának, más akármennyire szükséges cikkek beszerzését önmaga általásával halasztja állandóan későbbi terminusra, abban a reményben, hogy majd csak olcsóbbak lesznek az árak. Erre ugyan valóban nincs semmi kiltás és maguk a kereskedők jóslják, hogy tére őríási mértékben fog megint emelkedni a drágaság.

Igy tehát néhány élelmiszer és más primör életszükségletekkel foglalkozó üzletek kivül, a többinek alig van valamelyes forgalma. Egyes kereskedők állítása szerint sok üzletnek még annyi napi bevétele sincs mostanában, hogy a kiadásait fedezni tudná. A kánikulában ugyan az ilyesmi nem ritka jelenség, de olyan mértékben, mint az idén, még sohasem volt tapasztalható.

Éppen ezért kereskedelmi körökben felvetődött az a terv, hogy az üzletek délután a nyári hónapok még hátralévő részében csak korlátozott időre nyissák fel, mert a vásárlási kedv teljes hiánya mellett ebből a kereskedőknek nem lenne semmi üzleti kárjuk, hanem csak a kereskedők és alkalmazottak előnyére volna a korai üzletzárás. Egyes kereskedők érthetelen elzárkózása folytán azonban az ilyen irányú megállapodás esodát mond.

— A novisádri polgármester elfoglalta hivatalát. Novisádról jelentik: Stefanovic Zsárko dr., az új polgármester szerdán delelőt foglalta el hivatalát. A polgármesternél a társadalmi és kulturegyletek küldöttségei tisztelegtek.

— Az SHS. állam orvosai a német szocial-higiénikus akadémián. Novisádról jelentik: A német szocial-higiénikus akadémia szeptember 20-tól december 15-ig Charlottenburgban és Düsseldorfban folytatódagos előadást tart. Az előadásokra az SHS. állam tizenegy orvost küld ki, köztük két vajdasági orvost. Állami alkalmazásban levő orvosok előnyben részesülnek.

— Nagy tüntetés Szófiában. Szófiából jelentik: Az 1903 évi nagy macedóniai fölkelés évfordulóján a baloldali pártok, köztük a kommunisták is nagy tüntelést rendeztek. A tüntetésből mint száz ezer ember vett részt. Rendzavarás nem fordult elő.

— A bajor miniszterelnök Berlinbe utazott. Berlinből jelentik: Gróf Lerchenfeld bajor miniszterelnök dr. Günther igazságügyminiszter és a szakelődök kíséretében szerdán Berlinbe érkezett. Elutazása előtt kedden delelőt Münchenben minisztertanács ült össze, melyen megállapították a bajor küldöttség tárgyalásainak alapelveit.

— Radics-párti képviselők Novisadon. Novisádról jelentik: A földműves egyesületek e hó 15. és 16-án országos kongresszust tartanak. A kongresszus célja megszervezni a földműves egyesületek közös akcióját. A kongresszuson résztvesznek az agrár párti és Radics-párti képviselők.

— Államzámviteli és adóügyi tanfolyam. Beogradból jelentik: Szeptember elején Novisadon tíz havi tartamu államzámviteli és adóügyi tanfolyam nyílik meg, amelyre hat középiskolát végzett hallgatókat fölvesznek. A tanítás ingyenes. Szegénysorsu tanulók havi 800 dinár államsegélyben részesülnek nyolc éves kölcsönképpen. Bővebb fölvilágosítást ad a subotícai pénzügyigazgatóság, valamint a sentai és stara-kanisai adóhivatalok.

— A közegészségügyi intézetek vezetőinek kongresszusa. Novisádról jelentik: A közegészségi osztály és valamennyi közegészségügyi intézet vezetői szeptember hónapban Luhicson kongresszusra jönnek össze. A kongresszuson tárgyalni fogják azt a kérdést, hogy az 1922. évi közegészségi költségvetésben felvett összeget az egész országban hogyan használják föl és mire fordítsák. A kongresszuson részt vesz Markovic Lázár, az egészségügyi miniszterium B. B. osztályának vezetője is.

— Magyar politikai foglyok éhségstrájkja. A Brassói Lapok írja: Kilenc elítelt romániai magyar dr. Csernáth József, Ráth József, Irányi Kamilló, Szabó Szerafin, Sükösd Géza, Kovács János, Tamás Endre, Székely Endre, Soltész László, akiket a kolozsvári összeküvés perben ítélték el, az illivai börtönben várja a felsőbbiróság döntését. A foglyok jul us 15-iken megfogadták, hogy addig egyetlen falatot sem vesznek megukhoz, amíg más börtönben nem szállítják őket. Ezt a fogadalmat betartották s több mint három hét óta egy falatot nem ettek, szervezüket annyira elgyengült, hogy a halál beállta már csak órák kérdése.

— A moszkvai szocialforradalmárok póra. Mint Rigából jelentik, a moszkvai szocialforradalmárok póre befejezés felé közeledik. Krylenko vádbiztos megtarolta vádbeszédét, amelyben hangoztatta, hogy a vádlottak veszedelmek az orosz szovjetkötársaságra és nem lát semmi enyhítő körülményt, ami a büntetés súlyosságát nem tenné indokoltá.

— Rupprecht bajor királyt a franciák haditörvényészek elé állítják. Párisból jelentik: A Le Journal jelentése szerint a francia kormány az első, második és huszadik hadtest haditörvényészekét utasította, hogy a háboru idején haditerületükön lejártszódot események kapcsán indítanak vizsgálatot a német hadserg akkori vezetői büntettségének megállapítására. Körfülhél ötven személy ellen már októberben meg fogják tartani a tárgyalást. Közöttük van Rupprecht bajor herceg is, aki atyja halála folytán most Bajorország örökös királya. A pereket Lilleben és Nancyban fogják lefolytatni.

— Polgári éjjeli-őrség Subotícán. Dudas Matyas volt detektivügylő, subotícai lakos, annak a közlést kéri, hogy a subotícai rendőrség E. 41—1922. szamu. július 20-ikáról kelt bejegyzé-lye alapján engedélyt nyert arra, hogy Hajnal Gyulaival együtt vagyon- és üzletorzási vállalatot létesítsenek. Ennek alapján öttágu őrség már szolgálatot is teljesít.

„SALVATOR“ viz kapható FARKAS J. cégnél Subotica

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak és jó ismerősöknek, akik fejfejtetellen jó fiunknak elhunytá alkalmából nagy fájdalomukat részvétükkel enyhítették, ezúton fogadják hálás köszönetünket.

Tisztelettel
Mayland József és neje
sz. Knapecz Krisztina.

Értesitem a t. vevő közönséget, hogy Priesner Rudolf úrtól kiléptem és saját nevem alatt Wilsonova ulica 20. szám, a nagypostával szemben, az orosz tejcarnok mellett, férfitúró és rövidáru üzletet nyitottam. Hári snyák nagy választékban. Versenyképes árak, szolid kiszolgálás.

Kérem a t. vevő közönség szíves pártfogását.
Tisztelettel
Keszler Béla.

Amerikai kormányhajók.

Az Egyesült Államok tulajdonában levő hajók közül az United States Linesnek a következő hajói közlekednek Bremából New-Yorkba:

George Washington	President Arthur
Amerika	President Adams
President Pierce	President Van Buren
President Taft	President Monroe
President Woodrow Wilson	President Garfield
President Roosevelt	President Polk

Ezek a szép, biztos és kellemes járatú hajók minden osztályon a legnagyobb ényelmet nyújtják és konyhaik fölülmulhatatlanok

Kérjen az alanti címtől vitorlajegyzéket és hajómenetrendet.
A/156

UNITED STATES LINES

BERLIN W 8 Unt. d. Linden 1.
ZAGREB Vlatkor Konacikite Miharovicova-ulica
továbbá mind en nagyobb utazási irodától.
Vezéréppvelinél: Norddeutscher Lloyd Bremen

JUGOSLAVIJA

TELEFON: 368 SZ. TELEFON 368 SZ.

ÁLT. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BEOGRAD
subotica főügynökségének irodáját Aleksandrova
ulica 6 szám alól

SOKOLSKA UL. 2 SZ.

alá helyezte át.

Vállal tűz, betörés, jég, baleset, szavatosság, transport és életbiztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tüdőbetegek megmentője.

Tüdővészben, csúshuruban, rekedtségben, asztmában stb. betegségekben szenvedők rendeljék meg a biztos határu

berlini Puhlmann teát.

Ára 1 kg. 100 din. 1/2 kg. 50 din. 1/8 kg. 15 din., a pénz előzetes beküldése ellenében. Szállítási határidő 18-21 nap.

Süli L. P., Jugovica ul. 30. Subotica.

ÖN

még mindig vidéki ügynökök után lttamozistia méreg drágán külföldi utevetel? Vagy személyesen jert le Beogradba? Utóbbi esetben időt veszít, költsézik és tolongásoknak, várakozásoknak teszi ki magát a konzultusok ajtaja előtt. Mi

40 dinárért

szerezük be Önnek bármely konzul vizumát, ha utlevélét express ajánlati címűre jutatta, amelyet hasonló módon hárnapnap már kézhez vesz.
Konzul illetékek: magyar 72 dinár, román 52 dinár, osztrák 50 dinár, német 50 dinár, cseh 152 dinár kereskedőknek, 50 dinár másoknak oiasz 140 dinár. — Mint közötti cég leggyorsabb elintézt biztosítástunk. Számos císméro levél. —
Leveleznk magyar, német és szerbül. 5993

BIRO EXPRESS, BEOGRAD
Kralja Milana 71.

ROMÁNIAI LEGJOBB MINŐSÉGŰ MÉSZEK
MÁR MOST ELFOGAD ELŐJEGYZÉSEKET A KÖZELGŐ SZEZONI SZÁLLÍTÁSRA ÉS
SPITZER JÓZSEF FAKEFESKEDŐ
TÚZIFÁT PRO MPT SZÁLLIT
TELEFON 30 VELIKA-KIRINDA

„UNION“ GÓZMALMI R-T. OSIJEK

keres egy almolnárt, egy főtisztítót, egy hengerőrt és három tanult molnárlegényt azonnali belépésre. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal az eddigi alkalmaztatás és a fizetési igények megjelölésével feletti malomhoz küldendők 5171

Építészek és építők figyelmébe!

Vilányerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések után, rajzok szerint, épület portál, üzletberendezéseket, parkettázást és burtokat legmodernebb kivitelben. —
Árajánlatokat leggyorsabban eszközünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIĆ ULICA

Kölcsönponyvák,

zsák

ponyva, zsinég és kötélárúk

kárpitos felszerelési cikkek

jutányosan beszerezhetők

Rein Izsó Sombor,

Weidinger-palota. Telefon szám 135.

Kérjen árjegyzéket.

SAVA D. D.

ZA UVOZ i IZVOZ ZAGREB.

Sürgény cím: „SAVA“ — Telefon: 2429, 77 és 10 szám
Fióküzletek: Požega, Sarajevo, Sombor, Subotica, Varaždin, Trieste, Wien.

Kirendeltégek: Bjelovar, Kula, Novisad, Vráse.

Vesz és elad mindennemű gabonát, lisztet, hüvelyes veteményeket és gyarmatárut nagyban. 203

A Vrboskoi Gyufagyár és a Narodna Malom- és Agráripari r-t-hoz tartozó malmok vezérképviseelője egész SHS. állam területére.

ASZTALOSMŰHELY

ujonnan a legmodernebbül felszerelve. Saját vezetőség mellett készitünk üzletberendezéseket, regleket általában a legkisebb kivitelben. — Elvállitunk épületmunkákat, burtokat mindenféle kivitelben a legszolidabb anyagból

SZAKÁCS és SZÖLLŐSY

asztalosmesterek Subotica, Kádárskva ul. 7. (Heister fürdő mellett.) Szolid árak! Tartós munka! Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

30 éves római katolikus jó megjelenésű intelligens nőtlen, kiváló műiparos ezúton keres feleségül egy olyan leányt vagy gyermektelen özvegyt, akinek segítségével önállósítani tudná magát. Társadalmi állás nem határoz, csak pontos címmel ellátott levelekre válaszolok. —
„A.N.M.“ jelgére a kiadóhivatalba kérem a válaszokat. 5354

APATINI IPARI KIÁLLITÁS

1922. AUGUSZTUS 26-tól SZEPTEMBER 17-ig.

Legkedvezőbb bevásárlási alkalom, különösen az apatini ipari készítményekre. — Mindennemű kényelem biztosítva. Felvilágosításokat ad Vásárigazgatóság Apatin. Lakásokról a kiállítás rendezősége gondoskodik. Lakás személyenként és naponként 10 dinár.

LEVELEZÉS

HÁZASSÁG. 30 éves intelligens családosi származó néni hozományával rendelkező fiatalnő, korosztály, aki a kereskedő pályán már számos éven működik s a mezőgazdaságban teljes jártassággal bír, bensősími önjárt egy nagyobb vállalatba vagy gazdaságba. Csak komoly ajánlatokat kérek fényképpel letelező szülőkkel tekintetbe vételnek csak intelligens keresztyén családból származó leányok vagy gyermektelen özvegyek 2r. éven alul. Szíves megkeresésére s lap kiadás hívatatalba intézendők Szőlő feljára alatt. Diskréció biztosítva. 5580

FOGLALKOZÁS

GŐZEKEGÉPESZT keresünk. Hosszabb gyakorlattal rendelkező külföldi átnálaitak bizonyítvány másolatokkal Hirschler Herman és fia gazdaságához Mátyásmezőre. 5590

KÖNYVELŐ német-horvát-magyar levelező, nőfiatalember, igazságot állampolgár megjelölés alkalmazzák keres. Szíves megkereséseket kér Jospic Steháné Rumá címre. 5572

GÉPMŰHELY vezetésére keresek egy előmunkást, aki teljes szakértelmével a rezonáns és vasvezérgépeket, azonnali vagy későbbi belépésre, állandó munkára. Cim Katona gépműhely St. Kanizza. 5447

Végzett gazdasz keresek négy földet 20 lánccal 50-ig letelező Subotica határában. Cim a kiadóhivatalban. 2358

GYAKORLOTT ügyes irókasszasszony felvételt Fleumanni Mór könyveskeresésében. 5564

EGY kiszolgáló leány, valamint egy fiú, ki a csapáshoz ért azonnali felvételt Drach vendéglő Horgos. 5625

MOLNÁRSÉGÉDEK felvétetnek a Felsőbácskai Gözmalomban Subotica. 5614

GAZDASSZONYNAK közepekorú nő ajánlunk, beszél szerbül, németül, magyarul, elsőrendűen főz és a háztartás minden ágában jártas. Leveleket F. J. feljeligére a kiadóba kérek. 5611

KERESÜNK azonnali belépésre 1-2 évi gyakorlattal bíró szerbül, németül tudó fiatal hivatalnokot, lehetőleg gabonaszakmából. Állanlatok *Sava d. d. az avoz I. izvoz* subotica véghez intézendők. 5615

GYAKORNOKNÓ 16 irásal, ki iródi teendőkhöz némi jártassággal bír felvételt a *Bélpárnán*. 5612

SUBOTICÁN létesülő nagybővíző cipőraktár ügyes kiszolgáló segédet, ki a kárakartrendezéshez is ért, keres. Szerb nyelvet bírők előnyben. Cim a kiadóban. 5634

HORVÁT és németben peritekt nő iródi állást keres. Cim a kiadóban. 5632

HÁZVEZETŐNŐNEK lakáspárk szőlő urasszony ajánlunk, az összes háztartásokban jártas. Cim a kiadóhivatalban. 5591

GABONASZAKMÁBAN 10 évi gyakorlattal bíró nő, mérlegképes könyvelő s peritekt levelező állását változtatná. Megkereséseket csak vidéken feljára alatti Amok Anna könyveskeresésére St. Becci továbbít. 5606

VÉTEL-ELADÁS

VIII. KERÜLETBEN, közel a városban felkötő házak 138 négyzetörölés eladó. Érdeklődni Csákas oránál Jelasticeva ulica 8. 5200

MAGTAR, göré és gerendák eladók. Majsanski Vinograd 120. 5571

GYALUPADOK mak eladó Sentán Munkás-naz 172. szám. 5591

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési díjakkal felváltva a kiadóhirdetés egy azó 2 K, vastagbetűs és cimazó készrezenomással. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K. Apróhirdetéseket felvenv Suboticián a kiadóhivatal! Alexandra-utlica, Lelbach-ház és Schlager hírlap-iroda a vasúti park mellett. Vidékre valamennyi föltarunkon. Előfizetési díj havi 30 din., negyedévre 90 din., Későbbi díjakkal: valaszohely megküldés.

ELADÓ teljesen új háztökeverőgépet, keverőóránként 8-10 mm. Egy 21-es gyártmányú kijavított hengerekkel. Úgyanított kapható mindenféle méretű felhordó és buzaszító, mindenféle nagyságú tararok. Cim Kucsera István Subotica. 5514

NYERSOLAJMOTOR 14-16HP üzemben, mármint új eladó Jellinek József Subotica Páte Kútudánci-utlica 4. 5574

8 HP lácós magánjáró 6 legkoros csapófény utjános áron eladó, üzemben megtekinthető. Csak személyesen tárgyalható. Boross István gépész, Topola Bačka. 5601

ELADÓ komplet 60 orsós gyapuitonoda. Bővebbet *Modrits Antal-nál St. Sivauc*. 5387

KÉT szoba-konyha lakás, burorattal együtt átadó a beltérben. Cim a kiadóban.

12 KAPA SZŐLLŐ termésével a Gubogvár közelében *olason* eladó. Cim a kiadóban. 5616

FOURÉ házak eladó a beltérben. Bővebbet Merkur iroda Bányaköz 5613

KISEBB beköltözhető házak veszek. Cim a kiadóban. 5619

ELADÓ TEHERSZALITÓ HAJÓK Egy 46 és egy 47 vagonos hordekipesszerű hajó a baracskai öblében eladó. Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

ELADÓ 8 HP kilenc éves Holther fogaskerekes magánjáró, Heip csapófényrénnyel, Holther kazalóval teljes felszereléssel. Major Ferenc géplakatos Bezdán Bačka. 5589

PALICSON a földmivesek közelemben a Holther hagyaték, mely áll 2 1/2 lánca szőlőből és gyümölcsösből, öt szobás lakóházból, konyha és budarépületből, eladó, közvetítő díjazva. 5629

KEVESET használt és teljesen új ebédli, hálozszoba és szalon burorok és más használt burorok elkölthetés miatt, szabadkézből eladók. Kigyó gyógytar Rudiceva ul. 14. 5610

SŐRFEJTŐ készlettel és egy strákócis eladó Híam-burger Jozsef műléggvár, telefon 666. 5630

ARGAMAN szőnyeg új 3X4 méteres eladó. Cim a kiadóban. 5631

MEGRIZAS FOLYTAN ELADUNK szabad kézből Vukovár környékén, illetőleg a közeli falvakban levő komisszionári földbirtokot és pedig 400 kat hold elsőrendű szántóföldet és 204 kat hold kirtott kiváló minőségű erdőbirtokot parcellákban vagy egy-egyben nagyon kedvező feltételek mellett. Feltekintások szíveskedjenek egyenesen hozzánk fordulni *Jugoslavenska Banka D. D.* podružnica, Vukovár. 5608

SENTÁN Herédi vendéglő közelében 1993. számú ház szabad kézből eladó Orozsi Jánosnál. 5607

ELADÓ két gyászkecsi, 1 évadé, 1 nyitott, azoknál többféle temetkezési felszerelés. Értekezni lehet Bakai János ügyvez és porcellankereskedőnél Sentán. 5606

EGY jókarban levő máv fogaskerekes magánjáró utjános áron eladó, azonnali átvehető, üzemben megtekinthető Ács Ferenc Topola. 5604

KÜLÖNFÉLE

Boros és szirhorok jutányos áron kaphatók, valamint túfiza, kovacszen, és különféle külföldi borszenek. Szicid szállító csernél, Palicki-put, telefon: 839 szám. 5571

ARCKÉPES igazolványom elvesztettem, kérem a becsületes megtalálót jutalek ellenében adja le a kiadóhivatalban vagy a Varga Florián szöve és költéséje Trumbiceva ul. 5559

TARSALT KERESK. Csekély tőkével már meglevő üzlethez, lehet magányos nő is. Cim a kiadóba. 5640

FRANCIA hajfestő fekete és barna szímben, minden más festőszer feleslegessé válik. Kapható Illés gyógyárban, főpostai átellenben.

MODERN burorozoit két-szobás lakást keres fiatal házaspár beltér közelében konyha használati vagy anélkül. Ajánlat *Modern lakás* alatt a kiadóhivatalban. 5577

BUTOROZOTT szoba. M-ado a beltérben, csak nőnek. Cim a kiadóban. 5622

IRNOK vagy irnokkasszasszony azonnala felvételt ki középiskolával Malusev Iroda.

CUKRÁZDA műhely és üzlethelyes eladó. Malusev Iroda.

FORDITASOKAT magyar és szerb nyelvre elvállal Malusev Iroda.

KÉRVENYEK megírását magyar és szerb nyelven bármily ügyben elvállal Malusev Iroda.

ELVESZETT PALICSON egy csúzláncra tűzött gyógyosor. Csekély értékű, de kedves emlékemet megtalálók, jutalom ellenében adja át palicsi ut szőlőben Benis Vitának. 5624

ALEKSANDROVA ulicán egy üzlethelyes kiadó. Értekezni lehet Brauchler buroroztatásban. 5627

JÓFÖRGALMU szüde bejegyzés miatt azonnali kiadó. Cim a kiadóban. 5637

„Rea” Cream
a legjobb arcpótló szer

KORONA-GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZA, 503

GUMMIBELYEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnar József Subotica, Frankopanska-ut. 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is felvesz.

Tankönyvek
A köznevelési miniszter ut engedélyével ellátott iskolakönyvek kaphatók. Legyenek ingyen küld: **WIPSHITZ és LAMPEL** könyvkiadó Subotica.

Főtér közelében NÉGYSZOBÁS LAKÁST KERESÉK.
Cim a kiadóhivatalban. 5616

DIAMALT
Fékek figyelem! „DIAMALT” a Hanser & Seeholka gyártó Wiro-Stahlbau, bérből mindenre, apra kapható a vezérlőpultjánál. Ingatlan számar **Edvard Duzanec, Zagreb**
Lakások Strossmayerova ul. 10.

VETŐGÉPEK,
BENZINMOTOROK, DARÁLOK,
TENGERIMORZSOLÓK
és egyéb mezőgazdasági felszerelés
ugyszintén **ZSIROSHORDÓK**
legolcsóbban kaphatók:
COMMERCIA D. D.-nél
SUBOTICA.

Asztalosmesterek és pyárosok figyelembe!!!!
Minden mennyiségű BLINDFURNIERT szállíthatók azonnali kisebb vagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 mm vastagságban 100-105, 105-135, 135-55 és 165-55 centiméter méretekben, avagy a feladandó méretek szerint. Állanlati szolgálat
SPITZER HERMAN SOMBOR
Floriánova ul. 3. — Telefon 220. sz.

Önkéntes árverés.
Elkölthetés miatt hálo-szoba, ebédli burorok és házi berendezési tárgyak 1922. augusztus 11-én Subotican Brozova-utlica 10. (Posta közelében) d. e. 9 órákor készpénz fizetés mellett el fognak adani. A vásárolt tárgyak azonnali elszállítandók. 5628

Óra-furnitúrákat,
Alat Junghans-éberszto-
ket, különféle falórakat,
amerikai aranyból való
ókszerket szállit
Jakob Pick Zagreb,
Hlica 63. 5525

Amerikai Autóbenzin Motorbenzin Nyersolaj Gépolajok
állandó raktára
Standard Oil Co of Newyork
subotica
főügynökségénél
Klein Géza
Sürgénycim
Lakkeinél.
Telefon 55. sz.

STRANDFÜRDŐ PALICS
Szombaton 1922. augusztus hó 12-én d. u. 5 órákor.
HÖLGYEK URÁK és GYERMEKEK
USZÓVERSENYE
Jelentkezések szombat déli 12 óráig a Strand-fürdő igazgatóságánál.
ESTE INTIM TÁNCVIGALOM.
Elsőrendű cigányzene! Elsőrendű konyha és pince!